GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 71. *Sâmbătă 30 Martie (11 Aprilie)* **1885.**

Nou abonamentŭ
la
„Gazeta Transilvaniei.“

Cu 1 Aprilie st. v. 1885 se începe unŭ nou abonamentŭ, la care invitămŭ pe onorații amicĭ și sprijinitorĭ ai foiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe trei lunĭ **3 fl.**
„ șése „ **6** „
„ unŭ anŭ **12** „

Pentru România și străinătate:
pe trei lunĭ **9 francĭ**
„ șése „ **18** „
„ unŭ anŭ **36** „
în aurŭ séu în hârtiă cu adausulŭ agiului.

Rugămŭ pe domnii abonențĭ, ca sĕ binevoiască a-șĭ reînoi de cu vreme abonamentulŭ, ca sĕ nu se întrerupă espedițiunea ḍiarului.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“

Brașovŭ, 29 Martie (10 Aprilie) 1885.

Una din îngrijirile nóstre principale a fostŭ și este atitudinea junimei române pe terêmulŭ socialŭ și naționalŭ. Totdéuna amŭ doritŭ și amŭ stăruitŭ ca juna nóstră generațiune sĕ fie în tóte privințele la înălțimea misiunei sale, ca cea mai înfocată apĕrătóre a demnitățiĭ naționale.

N'amŭ statŭ nicĭodată la îndoiélă, că tinerimea română de aḍĭ este însuflețită de cele mai nobile sêmțĕminte și rĕmâne numai ca sĕ ne dovedéscă și prin fapte, că ceea ce sêmte nu este numai unŭ focŭ de paie, ci că o puternică convicțiune interióră o îmboldesce și o însuflețesce.

Primimŭ dela unŭ stimatŭ amicŭ alŭ organului nostru unele aprețiărĭ asupra purtărei tinerilorŭ noștri în fața uneltirilorŭ teroristice de aḍĭ, pe carĭ le publicămŭ, deșĭ pare că o suflare puțintelŭ pesimistă străbate printre șirurĭ. Dar véḍă tinerii noștri ceea ce cugetă barbații și bĕtrânii poporului despre purtarea lorŭ!

Eată articlulŭ din cestiune:

Atitudinea tinerimei nóstre și teroriștiĭ.

Cu adevĕrată bucuriă sufletéscă și cu mândriă națională putemŭ constata, că de câțĭ-va anĭ încóce Românii pășescŭ pentru drepturile lorŭ cu o resoluțiune, ce aducŭ în confusiune pe contrarii lorŭ și le stórce fără de voiă respectulŭ. Nu este ținutŭ în țéră, în care *causa română* sĕ nu aibă apĕrătorĭ și luptătorĭ resoluțĭ; nu este Românŭ inteligentŭ cu caracterŭ întregŭ, care sĕ nu fiă aderintele acestei cause sânte. Și numĕrulŭ acestorŭ luptătorĭ și aderințĭ cresce cu fiecare tênĕrŭ românŭ de caracterŭ care învață carte.

Acésta o sciu contrarii noștri și de aci furia și svêrcolirile lorŭ tragicomice. De voimŭ sĕ fimŭ drepțĭ, trebue sĕ recunóscemŭ, că ei au totŭ dreptulŭ de a se năcăji: ei nu vréu sĕ ne recunoscă pre noi Românii *în acte* de națiune și suntŭ silițĭ a ne recunósce *în faptă*; ei arŭ dori sĕ ne ignoreze de totŭ și totușĭ în calculele lorŭ dau pretutindenĭ de noi ca de nisce factori pe ḍi ce merge mai ponderoșĭ.

Cu avêntulŭ, ce l'a luatŭ causa română mai alesŭ dela 1881 încóce, putemŭ fi tari în speranțe ba chiar mândri de elŭ. Totuși suntŭ aparițiunĭ, cari ne dorŭ, ne vatĕmă, ne revóltă ca pe Românĭ.

Nu voescŭ sĕ vorbescŭ aicĭ despre unii lingăĭ, nici despre aceia micĭ și marĭ, cari se omóră *cu precauțiunea*. De aceștia au fostŭ totdéuna și vorŭ fi în tóte timpurile și la tóte națiunile. Ba chiar trebue sĕ fiă, căcĭ altcum de unde ar sci omulŭ: *„cum nu trebuie, cum nu e iertată sĕ fiă Românulŭ.“* Contrasturile au o putere convingĕtóre mai mare de câtŭ tóte argumentele. Lumina nu ne ar părea așa mândră, strălucitóre, ba nicĭ c'ar fi lumină fără de umbră. Dér voiescŭ sĕ vorbescŭ despre atitudinea tinerimei nóstre fâță cu teroriștii.

Incepŭ din capulŭ locului cu aceea, că atitudinea tinerimei nóstre inteligente póte sĕ fiă fórte înțeléptă, precautā și ce sciu eu, dér nu corĕspunde demnitățiĭ nóstre naționale, nu demnitățiĭ ei proprie și nu e de locŭ acomodată spre a-i cruța în viitorŭ umiliri rușinóse, dincontră este fórte acomodată a-i atrage totŭ nouĕ și mai rușinóse umiliri din partea teroriștilorŭ.

Despre acésta m'am convinsŭ din douĕ casuri recente. Unulŭ este: că la universitatea din Clușiu în anti-camera sălei de censurare unŭ patriotŭ patentatŭ îșĭ luă îndrăsnéla a luá la rĕspundere, ba póte a înfrunta, de nu chiar a insulta pe mai mulțĭ tinerĭ românĭ, pentru-că vorbiau românesce.*)

Nu credŭ că este opritŭ prin autoritățĭ legale în acea localitate a vorbi românesce. Ér décă nu e opritŭ, de unde și-a luatŭ acelŭ „patriotŭ patentatŭ“ dreptulŭ sĕ opréscă séu sĕ reprobe elŭ vorbirea românéscă? N'a găsitŭ tinerimea nóstră, că purtarea acelui „patriotŭ“ invólvă aroganța cea mai revoltătóre ce se póte cugeta și că ea nu s'a pututŭ manifesta decâtŭ numai în presupunerea celei mai umilitóre pitulărĭ a lorŭ fața cu acéstă aroganță? N'a găsitŭ tinerimea nóstră, că nimicŭ nu póte fi mai vătĕmătorŭ, mai revoltătorŭ pentru unŭ adevĕratŭ bărbatŭ, decâtŭ a fi mărginitŭ în libertatea sa personală, în plăcerile și aplecările sale neofensatóre de nicĭ o lege séu bună cuviință prin o voință străină, arbitrară?

Românulŭ sĕ nu pótă vorbi în Ardélŭ românesce fără de a fi insultatŭ?!

E totușĭ prea multŭ!

Suntŭ sigurŭ că în 99 de casurĭ dintr'o sută fâță cu nisce tinerĭ croațĭ séu sêrbĭ „patriotulŭ nostru“ n'ar fi îndrăsnitŭ a face, ce a făcutŭ cu Românii, și că, décă totușĭ o făcea, ar fi avutŭ causă a se căi de aroganța sa.

Și ce au făcutŭ tinerii noștri? Au descrisŭ faptulŭ în foi.

Și ce au câștigatŭ prin acéstă blândeță?

Aceea, că de acum înainte „patrioțĭ“ și mai puținŭ îndrăsnețĭ de câtŭ celŭ dintêiu se vorŭ încumetá a-i batjocurí séu insultá pentru folosirea limbei lorŭ, și în fine totușĭ vorŭ fi silițĭ séu a renunțá la folosirea limbei lorŭ materne, ceea ce nu credemŭ dela sêmțĕmêntulŭ lorŭ naționalŭ, séu a învĕțá pe aroganțĭ de aceștia a respectá libertatea lorŭ personală.

Alŭ doilea casŭ e celŭ din Șemnițŭ, întêmplatŭ cu tinerii românĭ dela academia de pădurăriă. Acolo „președintele reuniunii tinerimei academice“ citéză înaintea sa pe tinerii românĭ, îi cestionéză în urma a nu sciu ce taime asupra unorŭ lucrurĭ, ce nu potŭ sĕ se țină de competința lui. Tinerii românĭ se presintă înaintea lui ca înaintea unei jurisdicțiunĭ, rĕspundŭ, se apĕră, ba unulŭ lasă chiar a fi înfricatŭ ca sĕ părăséscă academia în 6 ḍile.

Ce-i asta? De unde are memoratulŭ „președinte“ dreptulŭ de a investigá, de a trage la rĕspundere, ba chiar de a eliminá pe ascultătorii academiei? N'are academia aceea autoritatea ei legală séu predatu-s'a acésta puterea ei „reuniunii tinerimei?“

Cum de stau tinerii noștri de vorbă cu aroganțe de aceste necălite? Nu simțescŭ ei câtŭ de tare îșĭ compromitŭ demnitatea personală cedêndŭ unorŭ presiunĭ de aceste volnice și cum facŭ sĕ créscă córnele la totŭ feliulŭ de scărăbușĭ politicĭ de abia eșițĭ din pĕmêntŭ?

Numai atâta ne-a mai trebuitŭ încă.

Nu e destulŭ, că legile se aducŭ în contra nóstră și că cele ce arŭ fi în favorulŭ nostru se calcă fără de cruțare și în modulŭ celŭ mai provocătorŭ; nu e destulŭ, că noi numai de greutățile statului avemŭ parte, ér de bunătățile lui se bucură alțiĭ; nu e destulŭ, că pe când veniturile statului se folosescŭ esclusivŭ numai spre redicarea culturei Ungurilorŭ, pân'atuncĭ nouĕ nicĭ din banii noștri proprii nu ni se concede a ne redicá institute culturale, și că pe când reuniunile de maghiarisare nu numai se concedŭ, ci se și ajutoră de organele guvernului, pre atuncĭ nóuĕ nu ni se concedŭ nicĭ reuniunile filantropice femeiescĭ; nu e destulŭ, că amŭ ajunsŭ de archiereii noștri, carĭ propoveduescŭ morala crestinéscă, se lasă a fi silițĭ sĕ opréscă rugăciunea cătră Dumneḍeu pentru sufletele morților ce nu le placŭ celorŭ dela putere: acum sĕ ajungemŭ ca aḍĭ mâne sĕ ne tragă la rĕspundere pentru cugetele, sîmțĕmintele și părerile nóstre politice tóte *țehurile* pantofarilorŭ, cismarilorŭ, olarilorŭ, etc. décă le va plesni prin minte a jucá rolulŭ provedinței pentru idea de faptŭ maghiarŭ?

Și în recunóscerea autorității acestorŭ „țehurĭ“ tinerimea nóstră cea inteligentă și independentă sĕ mérgă óre înainte cu esemplulŭ? Ce vorŭ face atuncĭ aceia, carĭ suntŭ legațĭ de gliă cu mii și mii de legăturĭ și greutățĭ?

De vomŭ merge pe acéstă cale, vomŭ fi nu numai neîndreptățițĭ ci și batjocurițĭ la totŭ pașulŭ și încă ce e mai multŭ, batjocurițĭ în urma propriei nóstre atitudine.

Decĭ mai multă demnitate în atitudinea fâță cu teroriștii, scumpă tinerime română!

Trebue sĕ ne purtămŭ astfelŭ, încâtŭ nimenĭ sĕ nu îndrăsnéscă a pretinde dela noi, ce nu e legalŭ și a ne mărginí întru folosirea libertății nóstre personale.

CRONICA POLITICĂ.

Intr'unŭ articulŭ de fondŭ espune »Pester Lloyd» feluritele greutățĭ, cu carĭ e împreunată **resolvarea proiectului de lege vamalŭ**, ce se tratéză chiar acum la Viena. Intre altele ḍice, că pentru Ungaria e cu totulŭ indiferentŭ, pe ce cale se va realisá proectulŭ vamalŭ în Austria. Décă s'arŭ alege calea ordinațiunei, atuncĭ de și nu are unŭ precedentŭ, casulŭ nu ar fi ilegalŭ. Dar cestiunea mai are o parte grea. Articululŭ de lege ungarŭ XX din anulŭ 1878 ḍice în § 4, că tarifa și legile vamale se potŭ schimba séu șterge numai prin comuna înțelegere a ambelorŭ legislative séu a respectivilorŭ miniștri. Décă proectulŭ se întroduce în Austria pe calea ordinațiunilorŭ, atuncĭ elŭ are o putere de lege numai provisorică, pănă la cea mai deaprópe întrunire a dietei; décă acésta nu îlŭ va aproba, ministeriulŭ va fi silitŭ sĕ-lŭ retragă și astfelŭ lipsesce reciprocitate, deórece dieta ungară ar puté nimici legea sa numai în înțelegere cu dieta austriacă. Ar fi o anomaliă când o lege formală unguréscă s'ar anulá prin unŭ singurŭ conclusŭ alŭ dietei austriace, deórece până are valóre pactulŭ vamalŭ comunŭ, nicĭ o tarifă séu lege vamală nu póte avé valóre numai pentru o jumĕtate a imperiului. Unei astfelŭ de eventualitățĭ Ungaria nu se póte espune. Pentru Ungaria e indiferentŭ de se va conchemá într'o sesiune ulterióră dieta orĭ se va lăsá în pace până la întrunirea dietei nou alese. **Pentru Ungaria** — ḍice „P. Ll.« — **partea cea mai importantă suntŭ vămile agrare, ér aceste numai folosŭ potŭ aduce, décă convenția cu România va espira.** In nicĭ unŭ casŭ nu e de doritŭ crearea unui provisorium de totŭ scurtŭ pănă la tómnă prin paragrafulŭ de octroare 14... »Pester Lloyd« recomandă ca referitorŭ la cestiunile comune ale Austriei și Ungariei, sĕ se escludă calea ordinațiunilorŭ. Pe de altă parte »Bud. Corr.« din Viena află, că amêndouĕ guvernele au convenitŭ, ca proiectulŭ de lege vamalŭ sĕ nu se desbată acum în parlamente.

*

---

*) Acésta s'a întâmplatŭ și la universitatea din Peșta. Red.

»România liberă« atrage luarea aminte a cititorilorŭ sĕi asupra cuvintelorŭ rostite de d. I. Brătianu după citirea mesagiului regalŭ de închiderea sesiunii corpurilorŭ legiuitóre și ḑice: »Cititorii noștri cunoscŭ aceste cuvinte. Coborândŭ tribuna, d. Ionŭ Brătianu a ḑisŭ: „Sĕ dea Dumneḑeŭ, ca sĕ nu fimŭ siliţĭ a ne aduna mai de vreme«. Aceste cuvinte, eșite din gura primului ministru într'o împrejurare solemnă, sunt de natură a provoca îngrijirĭ, a deștepta temerĭ, a ne pune pe gândurĭ. Pacea europeană, atâtŭ de scumpă desvoltărei puterilorŭ materialĭ și moralĭ a popórelorŭ de pe continentŭ, pare a fi așa de amenințată, încâtŭ guvernele nu potŭ privi cu destulă liniște ḑiua de mâne. Cine știe dacă evenimente nenorocite nu se vorŭ precipita împrejurulŭ nostru, așa încâtŭ pacea sĕ fie sfâșiată, tunulŭ sĕ bubue, șiroale sĕ curgă. Dar de sigurŭ, că acéstă temere a făcutŭ pe d. Ionŭ Brătianu sĕ pronunțe acele cuvinte la despărțirea sa de adunarea deputaților.«

„Nu ştimŭ lămuritŭ pe ce îşĭ întemeiéză primulŭ-ministru temerile ascunse în acele cuvinte. De bună sémă, cartónele oficiului nostru de externe vorŭ fi conținêndŭ rapórte, despre carĭ cei ce stau departe de înaltele sfere diplomatice nu potŭ sĕ aibă nicĭ știință. Streinĭ de aceste taine, nu ne rĕmâne decâtŭ a apropia cuvintele președintelui Cabinetului de situațiunea europenă și a căută în acéstă apropiere esplicațiunea lorŭ.'

*

»Gazetei piemontese« i se scrie din Roma cu data de 28 Martie n. urmĕtórele interesante rândurĭ, pe care le reproducemŭ sub tótă reserva: „Nouĕ complicaţiunĭ se ivescŭ în Orientŭ. Se afirmă, că cabinetele din Berlinŭ și din Viena au hotărîtŭ, ca Austria sĕ facă unŭ pasŭ mai departe în direcțiunea Salonicului. Austria, precumŭ s'a făcutŭ ea de mai multŭ timpŭ proiectulŭ sĕu, va ocupa acea parte a Turciei, care e cunoscută sub numele de Vechea Serbiă și care cuprinde provinciile turcescĭ ale Novibazarului și Mitroviței. Turcia a solicitatŭ sprijinulŭ Angliei pentru a împedeca acéstă ocupațiune. Câtŭ pentru cabinetulŭ italianŭ, încă nu se scie ce atitudine sĕ observe în acéstă cestiune.'

*

Guvernulŭ rusŭ a rĕspunsŭ la telegrama-ultimatum ce i-a adresat-o Anglia în cestiunea afgană. Rĕspunsulŭ nu e de locŭ satisfăcĕtorŭ pentru menținerea păcii. Inarmările continuă și de o parte și de alta, findcă Rusia nu vrea sĕ cedeze întru nimicŭ. »Times« atrage atențiunea, că Rusia vrea sĕ răpéscă Angliei India, fie cu puterea fie prin înșelăciune. »Daily News« încă ḑice, că periculŭ rĕsboiului n'a trecutŭ și că Anglia cu orĭce prețŭ trebue sĕ stea în ajutorulŭ Emirului, cu care e aliată. Acelașŭ ḑiarŭ anunță, că înarmările rĕsboinice facŭ marĭ progrese în India și că tractările cu Emirulŭ suntŭ satisfăcĕtóre. „Daily Telegraph« ḑice, că rĕspunsulŭ Rusiei nu e mai multŭ vrednicŭ decâtŭ hârtia pe care e scrisŭ. Tonulŭ lui silesce pe Anglia sĕ-șĭ continue cu energiă pregătirile rĕsboinice. Totŭ în asemenea sensŭ scrie și »Standard,« ḑicêndŭ că Anglia nu-șĭ póte luá mâna de pe mânerulŭ sabiei.

Pesta, 5 Aprilie n: 1885.

Domnule Redactorŭ! Este secretŭ publicŭ, că prelații noștri încă la mandatulŭ guvernuluĭ au fostŭ aicĭ de au luatŭ parte la desbaterile maĭ din urmă ale camerei magnaților referitóre la proiectulŭ de reformare. Și acum vĕ puteţĭ închipui câtă amărăciune a trebuitŭ sĕ causeze unuia dintre prelații noștri o scrisóre a d-lui Trefort adresată la interpelarea, care acum se pertractéză înaintea tribunalului din Turda.

Separatismulŭ, cu care se pórtă episcopulŭ din Gherla față cu cei lalțĭ episcopĭ și față cu Escel. Sa Metrop. din Blașiu, a pusŭ în uimire pre mulțĭ de ai noștri de aicĭ, carĭ au privitŭ mai de aprópe la cele întêmplate mai în urmă în mijloculŭ nostru. Lucru desțulŭ de durerosŭ, când se lucră prin ascunsŭ, ca sĕ se producă împărechierĭ între noi pre tóte terenurile și în totŭ loculŭ.

Rĕu trebue, că mai stămŭ noi la curtea din Viena. Când a fostŭ deputațiunea din Sibiiu acolo acum mai în urmă în cestiunea ajutorului s'a promisŭ totŭ posibilulŭ, dér când a fostŭ mai în urmă, referată nu s'a cerutŭ și actele au sositŭ la Pesta neiscălite, așa încâtŭ chiar și cei din ministerulŭ de aicĭ încă au fostŭ surprinșĭ; decĭ Tisza-Trefort suntŭ domnii situațiunei întru tóte. *)

De »Pressa Română,« noulŭ ḑiarŭ românŭ cotidianŭ, care are sĕ apară aicĭ dela 1 Maiu n. a. c. încolo se vorbesce, că va fi »alter ego« alŭ »Viitorului,« cu aceea deosebire, că nu va fi guvernamentală angagiatŭ pe față. Alțĭi ḑicŭ, că acesta este espedientulŭ prin care guvernamentalii noștri vorŭ a trece în vr'o »opositiune« mai „moderată.'

Din Blașiu s'au rĕspânditŭ pe aicĭ și nisce scirĭ îmbucurătóre, și anume: Excelența Sa actualulŭ Metropolitŭ este decisŭ, ca pre anulŭ viitorŭ sĕ facă douĕspreḑece fundațiunĭ în seminarulŭ tinerimei de acolo. Afară de acésta este pre cale de a se câștiga pantru acelŭ seminarŭ nu preste multŭ o fundațiune de 30,000 fl. Pentru edificiulŭ scólelorŭ normalĭ și preparandialĭ, care va costa vr'o 12,000 fl., încă se facŭ pregătirĭ.

Cor....

Procesulŭ din Deva

III.

Lăsămŭ sĕ urmeze aḑĭ vorbirile ținute în adunarea poporală română din Deva, în primăvéra anului 1883, carĭ vorbirĭ formézá obiectulŭ procesului, ce se va începe la 20 Aprilie curentŭ, Deși le-amŭ mai publicatŭ odată, credemŭ că este de lipsă a le mai reproduce ca cetitorii noștri sĕ fie pușĭ toțĭ în pусițiune d'a sci despre ce se va trata în procesulŭ dela 20 Aprilie a. c.

Vorbirea d-lui Ioane Papiu.

Onorabilă adunare, Stimațĭ Domnĭ și frațĭ! — Unulŭ din convocatorii Dumneavóstră fiind chematŭ a vĕ spune îndemnulŭ ce ne-au condusŭ de a vĕ chema și scopulŭ pentru care ne-amŭ adunatŭ inteligința și poporŭ, mi-a venitŭ mie acestŭ rolŭ însemnatŭ și îlŭ împlinescŭ cu plăcere salutândŭ-vĕ cu bucuriă fraților, cu sărutarea cea mai cordială de: bine ațĭ venitŭ la noi! (Sĕ trăiască însuflețite!)

Indemnulŭ ne-a fostŭ curatŭ sĕ chibzuimŭ și sĕ ne înțelegemŭ asupra mijlócelorŭ ce arŭ fi a se lua pentru delăturarea unui rĕu ce ne amenință (sĕ auḑimŭ); scopulŭ dară pentru care ne-am adunat astăḑĭ inteligința și poporu într'unŭ numĕrŭ așa de însemnatŭ încâtŭ arareorĭ s'au vĕḑutŭ o adunare așa numerósă ca acésta aicĭ la noi; în parte vĕ este cunoscutŭ, cu deosebire inteligența din jurŭ și chiar din cele mai marĭ depărtărĭ ale acestui comitatŭ, cunoasce întocmai ca și noi causele și motivele pentru cari ne aflămŭ aci și de aceea puținŭ mĕ voiu ocupa cu acésta parte a adunărei! Cu atâtŭ mai multŭ însĕ aflu de lipsă a mĕ adresa iubitului nostru poporŭ, care ne-a datŭ ascultare, și pe o simplă convocare s'a presentatŭ, s'a înfățișatŭ în numĕrŭ așa de frumosŭ (sĕ auḑimŭ).

Nu v'amŭ chematŭ fraților sĕ vĕ vestimŭ vre-o bucuriă, ḑilele nóstre de bucuriă astăḑĭ suntŭ fórte rarĭ (rĕu destulŭ). Nu v'amŭ chematŭ ca sĕ vĕ amăgimŭ cu ușurarea sarcinelorŭ, a greutăților publice, și preste totŭ a dărilorŭ împĕrătescĭ, cum le ḑicețĭ dumnévóstră, căcĭ statele, țĕrile fără dărĭ, fără greutățĭ nu se potŭ ținé! Nu v'amŭ chematŭ, dară bine sĕ mĕ înțelegețĭ, — sĕ vĕ făgăduimŭ că aceste se potŭ întêmplá, dară apoi nu v'amŭ chematŭ nicĭ că sĕ vĕ ospetămŭ, acestea tóte dela noi nu le-ațĭ auḑitŭ și nu le vețĭ auḑĭ niciodată, alțĭi suntŭ, carĭ vĕ spunŭ de acestea, la alegerĭ de deputațĭ la dietă și pe carĭ ca ómenĭ cu minte sănĕtósă nu ar trebuí sĕ-i credețĭ, ci sĕ le spunețĭ: nu ne vindemŭ consciința pentru banĭ, pentru bĕuturĭ și alte amăgirĭ deșerte și tăgăduelĭ mincinóse nu ne dămŭ încrederea nóstră, votulŭ nostru, ca sĕ vĕ numițĭ deputații noștri în dietă, în sfatulŭ țĕrii (nu ii vomŭ ascultá, nu ne vindemŭ).

Așa dar fiindcă nu pentru aceste v'amŭ chematŭ, apoi urméză sĕ vĕ spunŭ în scurte cuvinte scopulŭ pentru care v'amŭ chematŭ și pentru care ne-amŭ adunatŭ. Scițĭ frațiorŭ, că în anii de curêndŭ trecuțĭ, s'a adusŭ o lege, după carea învĕțătorii noștrii de la sate sunt îndatorațĭ a învĕța limba maghiară, și în scólele poporale a se propune acéstă limbă la pruncii noștri, carĭ vinŭ la scólă sĕ învețe a fi creștinĭ bunĭ și patrioți adevărațĭ, Cei ce au lipsă de limba maghiară o învață nesilițĭ, (nu ne trebue, cui îi trebue sĕ o învețe) noi fraților mulțĭ amŭ învĕțat'o de voe bună, cu plăcere, nesilițĭ, dar sĕ spunemŭ că silițĭ nu o vomŭ învĕța (nicĭ odată).

Tocmai acum este în desbatere în dieta țĕrei o altă lege pentru introducerea limbei maghiare și în scólele mai înalte, în gimnasii (nu ne trebue). Noi fraților nu vomŭ putea împedeca ca proectulŭ de lege pusŭ în desbatere sĕ nu devină lege, și nicĭ nu ḑicemŭ că ne vomŭ împotrivi în contra legei, după ce va deveni lege, dar vremŭ sĕ spunemŭ legiuitorilorŭ, că pe noi acéstă lege ne vatămă până în sufletŭ, și a ne plânge de durerea nóstră acésta ne este ertatŭ chiarŭ după lege; sĕ scie dar frații noștri maghiarĭ că pe noi acésta ne dóre, ba sĕ scie lumea că noi nu consemțimŭ cu aducerea unei atare legĭ (nu ne trebue, nu primimŭ).

Acesta este scopulŭ fraților, pentru care ne aflămŭ adunațĭ; este de datina nóstră, sĕ ne sfătuimŭ împreună, sĕ chibzuimŭ bine lucrulŭ și sĕ ne enunțămŭ în auḑulŭ lumei, — sĕ spunemŭ ce este durerea nóstră, nu voimŭ se vĕtămămŭ pe nime, ci spunemŭ numai ce ne dóre pe noi! Era unŭ timpŭ fraților, când strămoșii fraților ungurĭ cu celŭ dintêiu rege în frunte S. Stefanŭ credeau, că regnulŭ unei limbe este nefolositorŭ, ér strămoșii noștri credeau că se cuvine sĕ se lupte mai multŭ pentru păstrarea limbei, decâtŭ pentru esistință, — decâtŭ pentru viĕtă! Și până când credințele aceste din amêndouĕ părțile au fostŭ păḑite și ținute, până atuncĭ acéstă patriă, scumpă țĕra nóstră a fostŭ păciuită și liniștită în lăuntru, tare și mare, respectată și temută în afară, — dulcea nóstră patriă mama bună a străbunilorŭ noștri, ne a rĕmasŭ în moștenire pe carea o iubimŭ cu duioșiă, și pe carea o apĕrămŭ cu sânge și avere împreună cu frații ungurĭ, sĕ le spunemŭ că ei o agráescŭ ungooresce, pe noi sĕ ne lase în pace a o agrăi românesce, ca și părinții noștri, și atuncĭ ea va fi totŭ tare și mare ca în trecutŭ

*) Dorimŭ ca acéstă scire sĕ nu se confirme. Așteptămŭ informațiunĭ mai corecte. Red.

FOILETONŬ.

Martirii Crucii din ambele Dacii.

(Urmare).

St. Sava.

(249—275 d. Cr.)

Sava Stratilatŭ, duce, e Romanŭ din Dacia lui Traianŭ, fiulŭ unui cetățénŭ nobilŭ. Muma sfântului profesa, încă din junețea ei, religiunea creștină într'ascunsŭ; rĕmâindŭ de timpuriu vĕduvă se mângâia în amărăciunile vieții sale cu doi fii ai sĕi (o fată și unŭ băiatŭ) pentru a cărora educațiune avea mare îngrijire. Fiulŭ sĕu Sava îmbrățișă de june cariera armelorŭ și fù înălțatŭ de Tiberie II la cele mai înalte grade militare. După ce Aurelianŭ depuse prefectura Traciei și a Iliriei, Sava ca capŭ alŭ legiunilorŭ din acestea provincii avŭ mai multe lupte cu barbarii dela Dunăre; elŭ îșĭ apĕră patria și vetrele străbune cu unŭ eroismŭ de unŭ căpitanŭ Romanŭ. Sava era inițiatŭ de micŭ de virtuósa sa mamă în misteriile creștinismului; prin urmare sfântulŭ protegia într'ascunsŭ pe toțĭ creștinii, facilitândŭ pe sub mână întocmirea mai multorŭ instituțiunĭ religióse și făcêndŭ cu modulŭ acesta sĕ înflorĕscă în patria sa religiunea creștină. Astfelŭ ducele Sava, în locŭ de a împedecá întinderea creștinismului, conformŭ ordinelorŭ ce avea elŭ, întindea într'ascunsŭ creștinismulŭ, mângâindŭ pe prisonierĭ și pre cei prigonițĭ de păgânĭ. Pe când împĕratulŭ Aurelianŭ era încurcatŭ în rĕsboiu cu Perșii, St. Sava în fruntea bravelorŭ sale legiunĭ ținea în respectŭ pe barbarii ce infestau Dacia din partea Mării negre. Cu totŭ eroismulŭ legiunilorŭ, comandate de Sava în persónă, cerbicoșii barbarĭ, în mulțimĭ nenumĕrate, amenințau din tóte părțile provinciile Daciei. Generalulŭ Sava prevĕḑêndŭ victoria barbarilorŭ, pe de o parte trimise la Aurelianŭ după ajutorŭ, pe de alta se retrase pe malulŭ Istrului până îi vorŭ veni ajutórele dela împĕratulŭ. Aurelianŭ, care se întorcea din campania făcută în contra Perșilorŭ, luă mĕsurĭ, încă de pe cale, pentru apĕrarea coloniilorŭ romane din Dacia și veni de-adreptulŭ în Rațiaria (astăḑĭ Arțarŭ) capitala Misiei superióre. După venirea lui Aurelianŭ aicĭ, și după ținerea unui consiliu cu ducii sĕi pentru mĕsurile de apĕrare, împĕratulŭ dete ordinŭ la legiunile sale, ca împreună cu coloniile romane din Dacia lui Traianŭ sĕ se retragă peste Dunăre în Misii. La ordinulŭ lui Aurelianŭ St. Sava cu șépteḑecĭ din camaraḑii sĕi de arme se opuseră acestui proiectŭ și preferară mai bine a rĕmâné în Dacia Traiană cu maioritatea compatrioților, carĭ nu se îndurară a-șĭ părăsi moșiile și mormintele străbunilorŭ lorŭ și a emigrá airea. Mĕsura acésta și tirănia lui Aurelianŭ contra creștinilorŭ determinară pe ducele Sava și pe compatrioții sĕi a depune brânele și celelalte distincții militare și a se retrage din acestŭ serviciu fiecare pe la vetrele lorŭ părințescĭ. Atuncĭ se dete pe față, că martirulŭ dinpreună cu cei șépteḑecĭ de companionĭ ai sĕi suntŭ creștinĭ. Aurelianŭ îșĭ esplică causa nesupunerii lorŭ la ordinulŭ sĕu imperialŭ și-i aruncă în închisóre. Peste puținŭ se scóseră toțĭ la cercetare și li-se ordinară a aduce sacrificĭ ḑeilorŭ și sĕ se lapede în publicŭ de religiunea creștină. Sfinții se opuseră la tóte amenințările tiranului și preferară mai bine a suferi orĭ-ce torture, decâtŭ a'șĭ părăsi religiunea, în care erau inițiațĭ de anĭ întregĭ și pe care ei singurĭ o întinseră între camaraḑii lorŭ de arme. Mai multe ḑile acești martirĭ fură torturațĭ rĕu, și mai apoi tiranulŭ puse, de le legară câte o piatră de grumaḑĭ și îi aruncară într'o nópte în adâncimea Dunării. Astfelŭ muriră acești martirĭ ai crucii, carĭ își apĕrară patria și religiunea ca niște eroi, éră sacrele lorŭ cadavre parte din ele se găsiră de credincioșĭ și se înmormêntară la unŭ locŭ însemnatŭ afară din cetate. Biserica ortodoxă îi serbéză în 25 Aprilie. Biserica Daciei va celebra acéstă ḑi ca pe o sĕrbătóre națională a timpului de primăvară, care deșteptă între Românĭ memoria Eroismului și Patriotismului romanŭ.

(Va urmă)

— Cu aceste fraţiloră, spunêndu-vĕ în scurtŭ scopulŭ adunărei, presente declarŭ conferinţa de deschisă (sĕ trăiască prelungite.)

SCIRILE ĐILEI.

„Militär Zeitung« comunică, că după terminarea manevrelorŭ de tómnă unŭ batalionŭ din alŭ 2-lea reg. de inf. din Braşovŭ va pleca la Zvornicŭ în Bosnia, ér unŭ batalionŭ din acelaşĭ regimentŭ se va transfera din Făgăraşŭ la Braşovŭ.

—0—

Deputatulŭ Ladislau Lucacs s'a făcutŭ membru fundatorŭ alŭ reuniunii de maghiarisare din Cluşiu. Deputatulŭ Bela Grünwald nu póte lua parte la adunare, fiind-că s'a bolnăvitŭ. — Sĕ nu fie óre frica de 1 Aprilie românescŭ?

—0—

Corulŭ mixtŭ din Orăştiă arangiază la 12 Aprilie n. unŭ concertŭ cu concursulŭ solistului d. Isaia Popa, în sala »contele Stefanŭ Szechényi.« Programulŭ este următorulŭ: 1. Retour Victorieux, corŭ mixtŭ cu acompaniare de piano de H. Bianchi. 2. Norŭ de Vijeliă de W. Humpel 3. Ouverture pentru piano forte în 4 mânĭ de G. Spontini. 4. Der Asra de Rubinstein. 5. Aducere aminte, corŭ mixtŭ de F. Mendelsohn. 6. Pax vobiscum, de Fr. Schubert. 7. Cântulŭ ciocârliei, corŭ mixtŭ de F. Mendelsohn. La finea concertului petrecere cu dansŭ. Inceputulŭ la $7^1/_2$ óre séra.

—0—

„Reuniunea română de cântărĭ şi musică« din Caransebeşŭ arangéză Lunĭ 1/13 Aprilie 1885 în sala mare a »Hotelului Lichtenstein« cu concursulŭ binevoitorŭ alŭ d-lui J. Scherff. »A doua producţiune ordinară« constătătóre din: 1. J. Mureşianu: »Trecui valea' cântecŭ poporalŭ, corŭ mixtŭ. 2. Giroud: „Frăţietatea» corŭ bărb. 3. G. Dima: a) »Codrulŭ verde« b) »Seguidilla« G. Cavadia c) »Sciu că m'ei erta« cântate de N. Popovici. 4. Mendelsohn B.: „Corulŭ 26 din Oratoriulŭ Paulus« corŭ mixtŭ. 5. Schamann: „Sorentina« pentru corŭ şi solo-tenorŭ, corŭ bărb. 6. Adam: »Junimea parisiană«, corŭ mixtŭ. Jocŭ. Inceputulŭ la 8 óre séra.

—0—

Regele şi Regina Svediei, după o petrecere de câteva ḑile la Curtea regală din Bucurescĭ, au plecatŭ la Constantinopole. La întórcere vorŭ fi éraşĭ óspeţii Curţii regale române.

De lângă Făgăraşŭ sĕptămâna patimiloră 1885.

Domnule Redactorŭ! Incă de multŭ eram sĕ vĕ facŭ cunoscutŭ cum mergŭ lucrurile pe la noi, mai cu sémă în notariatulŭ Illenĭ, care-lŭ formézá comunele Galaţŭ, Riusorŭ, Illenĭ, Herseni şi Mărginenĭ; acestŭ notariatŭ se ţine de cerculŭ Făgăraşului în fruntea căruia domnesce marele şi puterniculŭ pretorŭ Herszeny Imre.

Acestŭ pretorŭ în 25 Iulie 1884 a suspendatŭ din oficiu pe notariulŭ cercualŭ Nicolae Nicóră, sub cuvêntŭ că s'ar fi găsitŭ nisce încurcăturĭ.

Indată ce a fostŭ suspendatŭ numitulŭ notarŭ, domnulŭ pretore alŭ Făgăraşului, a denumitŭ ca notarŭ substitutŭ pe nepoţelulŭ sĕu Emilŭ Popŭ, care mai înainte fusese vice notarŭ.

Cum a ajunsŭ nepoţelulŭ la putere a începutŭ a se umfla în pene şi a face tóte după placulŭ sĕu, sciindŭ că are o bună proptea. Şi sĕ vedĭ, Domnule Redactorŭ, că îndată ce i s'a datŭ tóte hârtiile dela fostulŭ notarŭ, nepoţelulŭ şi-a pusŭ v.-notarŭ, pe care a vrutŭ dênsulŭ, aşa că din 25 Iulie a. tr. a avutŭ patru v.-notarĭ ér în presentŭ nu are pre nimenea.

Acésta a făcut'o dênsulŭ din interesŭ, pentru că din tóte comunele primea léfa de notarŭ şi de v.-notarŭ, ér cestui din urmă îi da dênsulŭ ce voia şi astfelŭ ne solvindu-le regulatŭ toţĭ l'au părăsitŭ.

Óre domniei sale cine i-a datŭ dreptulŭ d'a primi salarŭ şi de notarŭ şi de v.-notarŭ.

Ar fi trebuitŭ ca domnulŭ Emilŭ Popŭ decă şi-a priceputŭ oficiulŭ, ca îndată ce a devenitŭ notarŭ substitutŭ, sĕ conchieme representanţa comunelorŭ respective în o adunare, sĕ le fi făcutŭ cunoscutŭ că dênsulŭ nu are v.-notarŭ şi în 5 comune singurŭ nu-şĭ póte împlini oficiulŭ, şi atuncĭ representanţa i-ar fi denumitŭ unŭ v.-notarŭ; dar fiindŭ că acésta nu a făcut'o afacerile dênsului încă au luatŭ mersulŭ racului. Óre acestea nu le scie domnulŭ pretorŭ tóte? Eu aşa credŭ că da, dară tace că-i este nepoţelŭ.

Afacerile comunale încă mergŭ rĕu, pentru că pe domnia sa nu-lŭ vede nimenea prin comune, decâtŭ atuncĭ când are de a se lua inventare şi conscrierea casuriloră de mórte, sciindŭ că acestea-i aducŭ parale; nu bagă în sémă că datoria dênsului ar fi, ca în tótă sĕptămâna în o ḑi anumită sĕ mérgă în comună unde sĕ-şĭ ţină rapórtele sĕ asculte partidele şi sĕ-i împace, ca nu pentru tóte nimicurile sĕ fugă în Făgăraşŭ la judecătoriă. Totŭ atuncĭ ar puté esecuta listele de lenevire pedepsindŭ pe părinţii aceia, carĭ nu-şĭ trimitŭ copii la scólă. Atuncĭ nu s'ar mai auḑi unii ómenĭ ḑicêndŭ, că pentru ce sĕ mai trimétă copii la scólă, că totŭ nu-i pedepsesce nimenea; nu, căcĭ domnulŭ Emilŭ Popŭ ḑice, că nu are timpŭ sĕ se ocupe şi cu afacerile scolare, de abia împlinesce porunca domnului pretorŭ. Dar cu tóte astea, pe la babe are timpŭ sĕ mérgă, ca sĕ-i caute în bobĭ noroculŭ.

Acum vedeţĭ, Domnule Redactorŭ, cui s'au încredinţatŭ afacerile a 5 comune. Ar fi de doritŭ ca sĕ-şĭ védă de oficiu şi sĕ nu mai âmble căutându-şĭ noroculŭ pre la vrăjitorĭ, căcĭ prin muncă dréptă, fie sigurŭ, îşĭ va afla noroculŭ. **Corespondentulŭ.**

DARE DE SEAMĂ.

despre veniturile şi cheltuelile representaţiunei teatrale date în Braşovŭ în 26 Martie v. 1885.

Intrărĭ . . . . fl. 264.80

Cheltuelĭ: a) Sala şi luminatulŭ: 21 fl. 15 cr., b) Aranjarea scenei: 11 fl., c) Musica: 27 fl., d) Costume: 51 fl. 89 cr., e) Friserulŭ: 9 fl. 50 cr., f) Taxa la poliţiă: 2 fl. 50 cr., g) Serviciulŭ: 10 fl. 50 cr., h) Tipăriturĭ: 12 fl., i) Trăsurĭ: 2 fl. 50 cr., k) Note scrise: 90 cr. Totalŭ: 148 fl. 94 cr. Venitŭ curatŭ 115 fl. 86 cr.

Suma acésta se va depune spre păstrare la „Albina,« ér libelulŭ de înlocare se va încredinţa Comitetului Reuniurei femeiloră române de aicĭ.

Braşovŭ 29 Martiu 1885.

In numele diletanteloră şi diletanţiloră.

Iacobŭ Mureşanu jun., Ionŭ C. Panţu, Andreiu Bârseanu.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz Trans.«)

Pesta, 10 Aprilie. — Comisiunea de 21 a primitŭ modificările reformei camerei magnaţiloră. Ministrulŭ preşedinte a rugatŭ comisiunea economică sĕ nu desbată de astădată proiectulŭ vamalŭ, deórece taxele vamale, încontra cărora ar trebui sĕ se rĕspundă totŭ cu o mărire a taxeloră vamale încă n'au intratŭ în vigóre, sĕ'şĭ reserve însă dreptulŭ a aduce, în sesiunea cea mai de aprópe, proiectulŭ amendatŭ în modŭ corĕspunḑĕtorŭ séu neschimbatŭ. Comisiunea a hotărîtŭ în acestŭ sensŭ.

Bruxela, 10 Aprile. — Când Curtea s'a dusŭ la Te Deum ce s'a cântatŭ pentru serbarea nascerii regelui, unŭ omŭ se aruncă asupra trăsurei, în care se afla prinţulŭ de corónă Rudolf, contele şi contesa de Flandra, şi sparse ferêstra. Omulŭ, care sufere de idei fixe religióse, după o violentă apĕrare a fostŭ arestatŭ.

DIVERSE.

O domnişóră mântuită de mania de a se sinucide.— Dlŭ Dr. M. din Viena se logodise cu D-ra Maria N. totŭ de acolo de mai multă vreme, însă până sĕ se facă pregătirile de nuntă a trebuitŭ sĕ trécă mai multŭ timpŭ. Fiindcă d-ra Maria era, ca multe altele, rĕu torturată de gelosiă, mai de câte ori venea mirele sĕu la ea, se isca câte unŭ conflictŭ destulŭ de acutŭ din causa gelosiei şi ea l'ameninţa, că se sinucide. Intr'o bună diminéţă — era în urma unui conflictŭ avutŭ în séra premergĕtóre, — doctorulŭ M. primesce o scrisóre dela mirésa sa de cuprinsulŭ următorŭ: »Pré iubitulŭ meu...! Fiindcă nu mai potŭ suferi atâta tortură, am hotărîtŭ sĕ 'mĭ iaŭ viaţa. Când vei primi aceste rêndurĭ, eu póte că nu mai sunt între cei viĭ, A ta...« — Doctorulŭ M. se gândi câtva timpŭ la unŭ mijlocŭ şi 'lŭ şi aflà îndată. Se puse decĭ la masă şi scrise următórele rêndurĭ: »Scumpa mea Mariă! Fiindŭ că ţie ţi s'a urîtŭ de viaţă, ce sĕ facŭ eu pe acéstă lume fără tine? Pentru aceea m'amŭ hotărîtŭ şi eu a'mĭ lua viaţă. Nu sciu, dacă scrisórea mea te va mai afla viă, eu totuşĭ îmĭ punŭ hotărîrea mea pe hârtiă, pentru ca sĕ se scie pentru ce amŭ muritŭ. Alŭ tĕu...' — Primindŭ d-ra Maria scrisórea mirelui sĕu printr'unŭ hamalŭ, numai decâtŭ se puse într'o trăsură şi în fuga mare se duse la locuinţa dênsului. Ajungêndŭ acolo şi aflândŭ uşa încuiată se înspăimântă grozavŭ şi începŭ a bate la uşă mai ântêiu mai încetŭ, apoi totŭ mai tare, până ce în fine vĕḑêndŭ, că totŭ nu deschide nimenea uşa, începŭ a striga în gura mare. La acésta locuitorii din casă alergară la ea, ba unulŭ aduse un lăcătuşŭ, care descuiă uşa. Intrândŭ d-ra Maria în odae a fostŭ întêmpinată de mirele sĕu cu o carafă de bere în mână. Ea s'aruncă în braţele lui şi cu mii de ferbinţĭ sărutărĭ îi promise, că câtŭ va trăi nu se va mai gândŭ la sinucidere.

***

Lupta desperată între unŭ copilŭ şi unŭ vulturŭ.— O depeşe din Xenia, (Ohio), ne spune că într'una din câmpiele de păşune din acelŭ locŭ, Wallace Mead, unŭ copilŭ de 15 anĭ, păzea câte-va vite, când de odată zăresce unŭ vulturŭ pe unŭ arbore din apropiere. Speriatŭ, începe sĕ alerge spre casă, dar vulturulŭ 'lŭ vede. Elŭ îşĭ întinde aripile, pornesce în aceaşĭ direcţie, ajunge copilulŭ şi-şĭ înfige ghiarele în pulpa piciorului. — Copilulŭ însĕ rĕuşesce sĕ-lŭ asvêrle de oparte. Vulturulŭ se repede din nou cu mai mare furiă şi-lŭ strânge de braţŭ. — O luptă desperată începe între vulturŭ şi copilŭ; câtŭ a duratŭ nu sĕ scie, dar târḑiu de totŭ copilulŭ a fostŭ ameţitŭ şi slăbitŭ cu totulŭ de sfâşiăturile ce primise, iar alăturĭ cu elŭ vulturulŭ mortŭ, cu unŭ corpŭ ce mĕsura 1 metru şi 30 cm.

Producţiune musicală în pensionatulŭ Vautier.

Cetimŭ în »Kronstädter Zeitung« următórea dare de sémă despre o producţiune ce au dat'o elevele din pensionatulŭ Vautier de aci:

»De repeţite orĭ amŭ avutŭ ocasiune în érna acésta a asista la producţiunĭ în institutulŭ Vautier şi ne-amŭ convinsŭ, că d-şóra directóre Vautier posede o deosebită stăruinţă nu numai pentru cultivarea în sciinţe a eleveloră d-sale, ci nizuinţa sa este de a aduce şi musica, canto-declamaţiunea la unŭ gradŭ mai înaltŭ de perfecţiune. Acésta ne dovedescŭ producţiunile diferiteloră basme pentru corŭ, solo, şi acompaniare de piano. Cu bucuriă constatămŭ, că şi în ultima producţiune dela 1 Aprilie a. c. s'a esecutatŭ cu cea mai mare acurateţă şi intonaţiune curată corurile: »Delirambo« de Kurschmann şi »Mein Herz ist im Hochland« de Kücken. D-şóra A. Malcher, care a declamatŭ »Les souvenirs fanes,' ne-a arĕtatŭ progresele în limba francesă şi că acésta »belle langue« se cultivă cum se cuvine lângă cele trei limbĭ ale ţĕrei nóstre.

Ca totdéuna şi la acésta producţiune a sciutŭ silitórea directóre a institutului a ne oferi ceva nou, lăsândŭ sĕ se esecute unŭ cuartetŭ de dame. Nu ne aducemŭ aminte sĕ fi auḑitŭ aci vreodată unŭ cuartetŭ clasicŭ esecutatŭ de d-şóre precum amŭ avutŭ de astădată ocasiune d'alŭ auḑi. D-şóra El. Hugo şi cele 3 d-şóre de Brennerberg esecutară cu mare esactitate cuartetulŭ (Ddur) pentru piano, violină, viola şi violoncelŭ de Bethoven. Acurateţa acestui cuartetŭ de dame şi dinamica ce o poseda în esecutare, ne-a procuratŭ o adevĕrată plăcere, pentru care şi mulţămimŭ D-şórei Vautier, căreia pare a-i fi datŭ darulŭ de a găsi şi a ridicá tesaure ascunse. »Dir allein« duetŭ de Garafa, a fostŭ esecutată de d-şórele E. Mărgulescu şi E. Alexandridi. Textulŭ nemţescŭ a fostŭ bine pronunţatŭ, cu tóte că composiţiunea piesei nu era tocmai uşoră. (»Imitatio in aequalis motus.«) Duetulŭ a fostŭ fórte bine esecutatŭ.

Unŭ adausŭ ce ne-a causatŭ mulţămire a fostŭ declamaţiunea unei drăgălaşe poesii »1870« a d-şórei Victorine de Brennerberg. Ca finale s'a esecutatŭ legenda Rübezahl »princesa Ilsa« pentru vocĭ, solo şi declamaţiune. Cu plăcere trebue sĕ constatămŭ, că acestŭ numĕrŭ principalŭ alŭ programului, s'a studiatŭ cu mai multă îngrijire şi că întréga piesă a mersŭ strună. Drăgălaşele şi tinerele vocĭ atingéu auḑulŭ nostru fórte plăcutŭ printre corurĭ. Solurile, care erau destulŭ de grele prin modulaţiunea şi intrările grele, s'au executatŭ de d-şórele Alexandridi, Mărgulescu şi El. Hugo fórte bine şi cu multă vioiciune. Dlui profesorŭ şi dirigentŭ Iulius Iaschik i se compete tótă lauda, pe care o merită pe deplinŭ. Acompaniarea sa măéstră ce a desvoltat'o în corurile şi solurile din princesa Ilsa, a trebuitŭ sĕ electriseze pe toţĭ auditorii prin pasagele şi fioriturile excelentŭ esecutate.

Fără a se ţiné strictŭ de componistŭ, stăpânesce regiunile noteloră asemenea lui Rübezahl, stăpânulŭ spiriteloră; îi vine princesei Ilse, prinţului Ratibor şi celoră ce urcă munţii în ajutorŭ evitândŭ orĭ ce disonanţă monotoniă şi pedică în esecutare. Armoniosulŭ textŭ îlŭ esprimă şi de astădată, ca şi la celelalte producţiunĭ de basme d-şóra Victorina de Brennerberg cu o graţiă, modulaţiune şi organŭ plăcutŭ, la care mai ajută şi înfăţişarea plăcută. Asemenea producţiunĭ are totdéuna efectele cele mai bune, atâtŭ asupra scolariloră câtŭ şi a profesoriloră deşi deoparte din punctŭ de vedere pedagogicŭ, s'ar părea o adevĕrată pierdere de timpŭ, fiindcă prin producţiune se recere unŭ timpŭ mai îndelungatŭ pentru studiulŭ pieseloră, pentru a le aduce la o perfecţiune asemenea acestora, totuşĭ de altă parte nu putemŭ sĕ nu vedemŭ avantagiulŭ ce-lŭ aduce, dedarea eleveloră cu publiculŭ.

D-şóra Vautier, renumita şi zelósa nóstră institutóre póte cuteză a se produce cu eleve sale înaintea unui publicŭ mai numĕrosŭ, de aceea şi sperămŭ, că după dorinţa mai multoră prietinĭ ai d-sale — de a dá cu altă ocasiune o producţiune întrunŭ localŭ mai mare, — se va realisá câtŭ mai curêndŭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.

Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurelŭ Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena
din 9 Aprilie st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	95.35
Rentă de hârtiă 5%	90.55
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	147.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	122.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	—.—
Bonurĭ rurale ungare	101.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.75
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	101.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.—
Bonurĭ rurale transilvane	100 80
Bonurĭ croato-slavone	100.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	97.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	118 20
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	118.75
Renta de hărtiă austriacă	81.75
Renta de arg. austr.	82.10
Renta de aurŭ austr.	105 75
Losurile din 1860	138 80
Acțiunile băncei austro-ungare	857 —
Act. băncei de creditŭ ung.	287.50
Act. băncei de creditŭ austr.	284.10
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.84
Napoleon-d'orĭ	9.86½
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.05
Londra 10 Livres sterlinge	125.05

Bursa de Bucuresci.
Cota oficială dela 27 Martie st. v. 1885

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	89½	—
Renta rom. amort. (5%)	93½	—
» convert. (6%)	88½	—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	30	—
Credit fonc. rural (7%)	99½	—
» „ „ (5%)	84¼	—
» » urban (7%)	96½	—
» » » (6%)	86¼	—
» » » (5%)	81¾	—
Banca națională a României	1195	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	305	—
« » » Națională	228	—
Aurŭ	13.¾%	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Cursulu pieței Brașovŭ
din 10 Aprilie st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.66	Vênd.	8.69
Argint românesc	»	8 60	»	8.65
Napoleon-d'orĭ	»	9.80	»	9.82
Lire turcescĭ	»	11.06	»	11.08
Imperialĭ	»	10.04	»	10.06
Galbenĭ	»	5.70	»	5.76
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	125.—	„	126.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. Gross.

Anunțămŭ acelorŭ onorațĭ cetitorĭ, carĭ vorŭ bine voi a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo, că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885, prin urmare potŭ sĕ aibă colecțiunea completă.

Administrațiunea »Gazetei Transilvaniei.«

Casse de ferŭ
sistemŭ Wertheim
ce resistă pe deplinŭ în contra focului și nicĭ nu se potŭ sparge, din renumita fabrică de casse

L. FLEISCHER

oferă pe prețurĭ convenabile în cele mai favorabile condițiunĭ și în tóte mărimile.

Iustinianŭ M. Grama,
depositarulŭ fabricei în Brașovŭ.

20% Tóte prețurile scădute 20%
per comptantŭ.

Magazinŭ de încălțăminte
alŭ lui
Ioanŭ Săbădeanu

Fabricatŭ propriu și străinŭ, solidŭ și modernŭ. Recomandă on. publicŭ cu prețurĭ scădute tóte felurile de încălțaminte **fine** și ordinare, pentru **bărbațĭ, dame** și **copii,** gata séu după mĕsure fabricate.

Ghete de bărbațĭ dela v. a. fl. 3.60 cr. în susŭ.
Ghete de dame „ „ „ 3.— „ „ „
Pantofĭ și ghete de copii dela 60 „ „ „
Pantofĭ de casă de piele, pîslă séu stofă brodate cu florĭ pentru bărbațĭ și dame dela v. a. fl. 1.30 cr. în susŭ.

Specialitate.

Cisme de copii în crețŭ de Karlsbad dela v. a. fl. 3.50 cr. în susŭ
» » fetițe și băieți „ » » „ » » 4.50 „ » »
Șoșonĭ de postavŭ de pîslă și cu Gumă englesescĭ. — Șoșonĭ cu talpe de pîslă lungĭ și scurțĭ pentru voiagiorĭ. = Galocĭ de gumă englesŭ. — Sandale de gumă și de pîslă pentru dame, bărbațĭ și copii cu prețurĭ eftine.
Cisme de copii ordinare dela v. a fl. 2 în susŭ
„ » bărbațĭ » » » » » 5½ » »
» „ femei » » » „ „ 4 » »

Comandele din afară se efectuéză după mĕsurile trimise promptŭ și cele nepotrivite se iau îndĕrĕtŭ în schimbŭ.

20% Tóte prețurile scădute 20%

Mersulŭ trenurilorŭ
pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a căilei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timișŭ	1.33	—	—	10.15
Brașovŭ (	2.06	—	—	10.50
(	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Hașfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighișóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediașŭ	6.00	12.11	1.23	
Copsa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blașiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiușŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vințulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirisŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Clușiu (	10.03	5.59	9.18	
(	10.18	6.28	8.00	
Nedeșdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirișŭ	—	7 25	9.35	
Stana	—	7 49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mező-Telegd	1.11	10.27	3.03	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velinte	—	10.56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
(	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
(	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezö-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriș	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeșdu	8.38	5.11	—	
Clușiu (	8.57	5.40	7.03	
(	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriș	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.53	—	
Vințulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiușŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blașŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copșa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediașŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigișóra	4.50	4.17	12.15	
Hașfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.52	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Brașovŭ (	9.20	10.15	3.15	
(	—	6.00	3.25	
Timișŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiușŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vințulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Șibotŭ	4.35	11.43	
Orăștia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborșin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulișŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovațŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ (	12.32	8.05	9.45
(	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.00	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ (	3.35	5.30
(	4.00	6.20
Glogovațŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulișŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Bêrzova	6.18	9.18
Soborșin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăștiă	10.47	3.46
Șibotŭ	11.14	4.20
Vințulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiușŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timișóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) Petroșeni

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Hațegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Banița	6.43
Petroșeni	7.00

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44
Aradŭ	3.10	8.00

Petroșeni—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroșeni	8.56
Banița	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Hațegŭ	11.26
Streiu	12.06
Simeria	12.37

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.